

Integrale aanpak Menzis, gemeenten en aanbieders 'Van 18min naar 18plus'

Een soepele overgang van 18min naar 18plus

Ilse is bijna 17 jaar. Ze woont in een instelling, maar wil daar graag uit als ze 18 jaar wordt. Vanwege haar depressieve stoornis en licht verstandelijke beperking is dit een risico. Daar komt bij dat Ilse geen uitzicht op een woonruimte heeft. De woningcorporaties kennen lange wachtlijsten, zij heeft geen inkomen en heeft al de nodige schulden opgebouwd. Ook gaat Ilse niet naar school. De betrokkenen maken zich zorgen over de toekomst van Ilse.

Door de afspraken die de aanbieder, gemeente en Menzis hebben gemaakt, kan de begeleider snel schakelen met de coördinator binnen de gemeente. De begeleider heeft de 'checklist' als hulpmiddel gebruikt om de risico's in te schatten en het verzoek aan de gemeente zo concreet mogelijk te verwoorden. Samen hebben zij vervolgens geregeld dat Ilse met 18 jaar de nodige begeleiding/zorg behoudt, een inkomen heeft en er zicht is op een woonruimte. Door extra begeleiding van en naar school gaat Ilse zelfs weer naar school. Doordat de betrokkenen korte lijnen hebben en met elkaar zoeken naar wat wél kan, heeft Ilse nu een toekomst waar zij naar uit kan kijken en zich op kan voorbereiden.

In het kort: de integrale aanpak tussen aanbieders, gemeenten en zorgverzekeraar

Gemeenten, jeugdhulpaanbieders en zorgverzekeraar Menzis ontwikkelden een integrale aanpak 'Van 18min naar 18plus' om er voor te zorgen dat jongeren zo snel mogelijk de meest passende hulp ontvangen als ze 18 jaar worden.

Waarom?

Je 18^e verjaardag is voor iedereen een belangrijk moment, gekenmerkt door de start van een volwassen leven. Voor jongeren die ondersteuning of zorg ontvangen, is dit ook een moment waarop de nodige veranderingen plaatsvinden. Denk aan de overgang naar zelfstandig wonen en het einde van de leerplicht, maar ook dat de hulp en ondersteuning vanuit een ander wettelijk kader geregeld wordt. Deze veranderingen verlopen niet altijd even makkelijk. Hierdoor bestaat het risico dat problemen verergeren, terwijl eerder anticiperen door – en samenwerken tussen – betrokken partijen dit had kunnen voorkomen.

Voor wie?

De aanpak is bedoeld voor jongeren rond de 16 en 17 jaar (en hun begeleiders) die op één of meerdere leefgebieden (zoals wonen of geestelijke gezondheid) risico's zien op het moment dat ze 18 jaar worden. De begeleider kan de risico's niet zelf ondervangen, hiervoor is specifieke expertise vanuit de gemeente of zorgverzekeraar nodig.

Wat?

De integrale aanpak 'Van 18min naar 18plus' kenmerkt zich door de volgende elementen:

- Er is een **checklist 'Van 18min naar 18plus'** die jeugdhulpaanbieders kunnen gebruiken om te achterhalen of er risico's zijn voor jongeren rond de overgang van 18min naar 18plus.
- In een gemeente is **één coördinator vastgesteld die dé contactpersoon is voor jeugdhulpaanbieders**. Professionals kunnen contact opnemen met de coördinator wanneer zij risico's zien voor een jongere rond de overgang van 18min naar 18plus waar specifieke expertise van gemeente en/of de zorgverzekeraar voor nodig is.
- In een gemeente zijn **op alle relevante leefdomeinen (zie figuur) experts vastgesteld**, waar de coördinator contact mee op kan nemen indien nodig. Ook binnen de zorgverzekeraar is één expert vastgesteld.
- Een **tips & tricks-overzicht wordt bijgehouden** met alle oplossingen die worden gevonden voor knelpunten rond de overgang van 18min naar 18plus. Dit document is openbaar beschikbaar en voor gemeenten om ter informatie en inspiratie te gebruiken.
- Er is een **contactpersoon binnen het Rijk** die kan worden benaderd wanneer geen goede oplossingen kunnen worden gevonden door beperkingen in de wetgeving.

Op de website van de Werkagenda vindt u een uitgebreide toelichting op de aanpak, filmpjes en een verhaal van een jongere die bijna 18 wordt. Kijk hiervoor op: www.werkagendamenzisgemeenten.nl.

Deze aanpak in uw gemeente/regio opzetten?

Dat kan! Ook in andere gemeenten binnen de Werkagenda kan een dergelijke aanpak met Menzis worden opgezet. Hieronder geven we in een aantal stappen weer hoe een gemeente samen met Menzis de werkwijze zelf kan implementeren.

De onderstaande acties gaan met name in op de benodigde acties vanuit gemeenten. Zodra zij het werkproces in de eigen gemeente (/regio) hebben staan, kunnen zij met de expert vanuit Menzis zoeken naar passende oplossingen. Het is aan te bevelen om vooraf het aanspreekpunt van Menzis te informeren dat de aanpak in de betreffende gemeente wordt opgezet.

Implementatie van de integrale aanpak 'Van 18min naar 18plus' in uw gemeente/regio

A. Vaststellen coördinator en experts binnen de gemeente

Stel vast wie binnen de gemeente de coördinatorrol op zich neemt en wie de experts zijn op elk leefdomein binnen de gemeente (zie de kaders voor hun verantwoordelijkheden). In grotere gemeenten ligt het voor de hand om één expert per leefdomein aan te wijzen. In kleinere gemeenten zijn er meestal al een paar personen die over al deze domeinen gaan.

B. Commitment van jeugdhulpaanbieders en gemeente op gezamenlijke werkwijze

Aangezien de aanbieders en professionals in de lokale teams uiteindelijk met de nieuwe werkwijze rond de checklist aan de slag moeten gaan, is het noodzakelijk dat zij vanaf het begin worden aangesloten door de coördinator vanuit de gemeente. Met hen moet worden bezien hoe/ onder welke condities de aanpak uitgevoerd kan worden.

C. Continu proces aanbieders en gemeenten

Met alle betrokken partners wordt een aftrap gedaan voor de nieuwe werkwijze. Hierbij zijn minimaal aanwezig: de coördinator vanuit de gemeente, de experts binnen de gemeente en vertegenwoordigers vanuit de aanbieders. Tijdens deze sessie wordt geoefend met de nieuwe werkwijze: wanneer kan de checklist worden gebruikt? Wie moet worden ingeschakeld wanneer een risico wordt geconstateerd bij een jongere? Naar wie moeten oplossingen worden gestuurd zodra deze gevonden zijn? Na deze sessie kan men aan de slag en worden de oplossingen breder gedeeld via het tips & tricks-overzicht van de Werkagenda.

D. Periodieke evaluatie van de aanpak

Het is aan te bevelen om periodiek bij elkaar te komen om de werkwijze te evalueren. Tijdens deze sessies kan worden gekeken (A) of de werkwijze voldoende is geborgd binnen de verschillende organisaties, (B) of het contact goed verloopt tussen de verschillende partijen en (C) welke rode draad men in de tips & tricks ziet en hoe dit evt. is te vertalen naar beleid of inkoopvoorwaarden.

Verantwoordelijkheden coördinator vanuit de gemeente

- Eén coördinator per gemeente, geldt als eerste contactpersoon voor aanbieders die zien dat jeugdige rond 18 jaar tussen wal en schip dreigt te vallen.
- Coördinator is goed thuis in de gemeentelijke organisatie, kan makkelijk interne verbindingen leggen.
- Coördinator zorgt ervoor dat intern naar een oplossing wordt gezocht. Hij/zij is er verantwoordelijk voor dat de oplossing er komt.
- Coördinator verzamelt de vragen en oplossingen en stuurt deze naar het regionaal aanspreekpunt voor het tips & tricks-overzicht. Andersom zorgt de coördinator ervoor dat de tips en tricks van elders in de eigen gemeente worden gebruikt.

Verantwoordelijkheden experts binnen de gemeente

- De expert heeft expertise op (ten minste) één van de leefdomeinen (zie figuur voorkant). Dit is meestal iemand die ook direct zelf actie kan ondernemen op casusniveau.
- De expert schakelt zoveel mogelijk direct met de professional die de vraag heeft gesteld, om korte lijnen te houden.
- Indien nodig stemt de expert met experts op andere leefdomeinen af, evt. via de coördinator.
- De expert koppelt terug aan de coördinator wanneer een oplossing is gevonden op een vraag van een professional.
- Als hij/zij geen oplossing kan vinden, schakelt de expert snel met de aanbieder en de coördinator.

Deze handleiding is opgesteld vanuit de Werkagenda Menzis, gemeenten en regio's

Menzis, gemeenten en regio's werken samen aan een goede gezondheid van inwoners en verzekerden. Via de Werkagenda ontwikkelen ze nieuwe werkwijzen en projecten én delen ze kennis. Zo werken ze samen aan betere, cliëntgerichte zorg & ondersteuning vanuit een verantwoorde kostenverdeling. Voor meer informatie: www.werkagendamenzisgemeenten.nl.

Heeft u vragen over de aanpak?

Mail dan naar samenwerkingsagenda@aef.nl.